
Kronika adwokatury : informacje

Palestra 36/11-12(419-420), 130-132

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wszystkim organizatorom sympozjum należą się wyrazy uznania i wdzięczności za zorganizowanie tak ważnego dla nas w przededniu ratyfikacji Konwencji Europejskiej, sympozjum.

W ten sposób poszerzyło się grono prawników polskich znających zagadnienia ochrony praw człowieka.

adw. R. Orłkowska-Wrońska

Informacje

- Podajemy nazwiska dziekanów wybranych w ostatnim okresie przez zgromadzenia sprawozdawczo-wyborcze izb:^{*}
 - adw. Jan Daszko z Izby koszalińskiej
 - adw. Jan Czyżewski z Izby lubelskiej
 - adw. Maciej Żbikowski z Izby siedleckiej
- W dniu 10 października Walne Zgromadzenie Izby Adwokackiej w Krakowie podjęło uchwały, które *in extenso* publikujemy:

1. Zagadnienia etyki zawodowej.

Zmiana systemu gospodarczego, a w konsekwencji rodzaju spraw oraz form wykonywania zawodu zmusza do nowego spojrzenia na reguły adwokackiej deontologii. Zasady gospodarki rynkowej, a wśród nich - zasada nieograniczonej konkurencji - nie mogą być stosowane w społeczności adwokackiej w taki sam sposób jak w działalności gospodarczej.

Konkurencja w sferze gospodarki to przede wszystkim walka o zdobycie klienta. Sposób, w jaki cel ten ma być osiągnięty, doznaje tylko niewielu ograniczeń. Wykonywanie zawodu adwokata jest czymś innym i czymś więcej niż tylko zarabianiem pieniędzy.

Konkurencja adwokatury z innymi zawodami prawniczymi oraz konkurencja pomiędzy adwokatami może i powinna polegać na prezentowaniu, przy wykonywaniu zawodu, lepszych kwalifikacji profesjonalnych i wyższego poziomu etycznego.

Dlatego też budzą sprzeciw stosowane niekiedy metody konkurencji i reklamy zaczerpnięte z prymitywnych metod marketingowych.

Niepokój budzą również zjawiska naruszania zasad lojalności i koleżeństwa pomiędzy adwokatami. Twarde wymogi walki o polepszenie lub ustabilizowanie własnej sytuacji finansowej nie zwalniają od przestrzegania wymogu lojalności i przyzwoitości, nawet kosztem rezygnacji lub ograniczenia efektów materialnych.

^{*} patrz Informacje „Palestra” nr 5-6/92, str. 137 i „Palestra” nr 9-10/92 str. 99.

2. Sytuacja Rzecznika Praw Obywatelskich.

Wysoka ocena prawa nie tylko jako instrumentu regulowania zachowania jednostek i grup społecznych, ale także jako nośnika wartości ważnych dla bytu państwa i społeczeństwa - z jednej strony, a z drugiej - złe doświadczenie związane z długoletnim okresem czysto instrumentalnego traktowania prawa, doprowadziły do powołania instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich.

Fakt ten był i jest chyba nadal słusznie oceniany jako sukces zwolenników praworządności i demokracji.

Sposób, w jaki wykonywała swoje obowiązki Pani Ewa Łętowska budził powszechne uznanie. Jej następcą prof. Tadeusz Zieliński, kontynuuje tę samą metodę działania i tę samą wizję sprawowanego urzędu. Dlatego też głębokie zaniepokojenie budzą pojawiające się coraz częściej i coraz ostrzej formułowane ataki na osobę Rzecznika Praw Obywatelskich. Nie jest to przy tym zawsze dopuszczalna, a nawet wręcz pożądana krytyka.

Ataki przeciwko osobie Rzecznika prowadzone są z punktu widzenia skrajnych, czysto politycznych przesłanek, zmierzających do podważenia samej wartości przestrzegania prawa w imię priorytetu racji politycznych i ideologicznych, choćby skądinąd słusznych.

Stan taki musi budzić niepokój środowiska adwokackiego i Zgromadzenie Izby Adwokackiej w Krakowie daje temu wyraz niniejszą uchwałą.

3. Projekt wprowadzenia do postępowania karnego instytucji tzw. świadka koronnego i prowokacji, jako legalnych metod działania aparatu ścigania.

Nowy typ przestępczości i widoczna w wielu sytuacjach bezradność organów ścigania, ujawniana w odniesieniu do tzw. przestępczości zorganizowanej, spowodowały zgłoszenie i poważne zaawansowanie prac legislacyjnych nad instytucją tzw. świadka koronnego oraz prowokacji. Obydwie te instytucje prawne znane są w innych krajach i to w takich, których demokratyczny charakter nie budzi wątpliwości. Inne są wszakże tradycje prawne i możliwości skutecznego korzystania z obu tych instytucji w Polsce.

Świadek koronny i prowokator mogliby korzystać z bezkarności tylko przy równoczesnej rezygnacji, a w każdym razie ograniczeniu zasady legalizmu oraz znanych dotychczas przesłanek wyłączających bezprawność działania. Wymagałoby to gruntownej ale i rozważnej przebudowy całego systemu polskiego prawa karnego. Ponadto prowokacja ma w naszym kręgu geograficzno-historycznym jak najgorsze skojarzenia i tradycje.

Powszechne potępienie tej metody jako zjawiska prowadzącego w imię skuteczności do demoralizacji organów ścigania o nie dającym się z góry przewidzieć zasięgu, usprawiedliwia zastrzeżenie adwokatury wobec tego projektu.

Korzystanie ze świadka koronnego budzi być może mniej zastrzeżeń etycznych ale za to daleko idący sceptycyzm praktyczny.

W krajach w których instytucja ta zdaje egzamin łączy się ona z wielkimi wydatkami na zapewnienie ochrony tym osobom, które zdecydowały się tę rolę speł-

niać. Przy powszechnie znanym braku takich środków w Polsce, świadkowie koronni mogą okazać się koronnymi ofiarami organizacji przestępczych.

4. Postulaty legislacyjne w zakresie prawa o adwokaturze i aktów wykonawczych.

Przewidywana nowelizacja obowiązującego prawa o adwokaturze i aktów wykonawczych do niej powinna uwzględniać między innymi następujące unormowania:

1. zniesienie ustawowej granicy wieku przy wszystkich formach wykonywania zawodu.

2. umożliwienie aplikantom adwokackim wykonywanie w szerszym niż dotychczas zakresie ubocznych zajęć zarobkowych, o ile związane są z praktyką stosowania prawa: konieczność tę dyktują ograniczone możliwości samorządu adwokackiego zapewnienia aplikantom godziwych zarobków oraz korzyści zawodowe jakie wynikać mogą z samodzielnego wykonywania zawodu prawniczego jako formy szkolenia aplikanckiego. Ponadto regulamin szkolenia aplikantów powinien ulec zmianie w ten sposób, aby mogli oni przez cały okres szkolenia odbywać praktykę w zespołach i kancelariach adwokackich bez konieczności praktyki w sądach i prokuraturze, w obecnej formie.

Varia

- Kancelaria Sejmu wydała ostatnio bardzo interesującą książkę pt: „Organizacja parlamentarnej służby badawczej” („Parliamentary Research Organization”) będącą plonem międzynarodowej konferencji, która odbyła się w czerwcu 1992 roku w Pułtusku. Tom, wydany niestety tylko w języku angielskim zawiera pełny zestaw materiałów z tej konferencji. Jej celem była wymiana doświadczeń w zakresie organizacji i działania instytucji zajmujących się studiami i ekspertyzami wykorzystywanymi w procesie legislacyjnym, a także w trakcie wykonywania politycznych zadań parlamentu. W spotkaniu w Pułtusku wzięli udział przedstawiciele parlamentów prawie wszystkich krajów Europy Centralnej i Wschodniej a także pracownicy służb parlamentarnych m.in. z Kanady, Niemiec, USA, Szwecji, Wielkiej Brytanii a także Parlamentu Europejskiego i Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy. Na program konferencji składały się problemy organizacji parlamentarnych służb badawczych w Polsce oraz innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej wraz z analizą porównawczą z krajami Zachodu i Chin, a także międzynarodowych instytucji parlamentarnych.

Konferencja w Pułtusku zapoczątkowała cykl międzynarodowych konferencji i seminariów na temat różnych aspektów obsługi parlamentarnej w Europie Środkowej i Wschodniej. Miejmy nadzieję, że po każdej z nich ukaże się równie cenny wolumin jak ten o którym piszemy.

adw. Marek Antoni Nowicki